

SESSION GUIDES

Alternative Learning System- Accreditation and Equivalency (ALS-A&E)

**Secondary: Development Of Self And A Sense
Of Community**

**Mga Magandang Daigdig Ng Ating Mga
Katutubong Kapatid**

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children®

ASCEND-Mindanao
Assistance for the Comprehensive Educational Development of Mindanao

March 2006

Jointly developed by the DepED BALS and the Save the Children Federation under the ASCEND-Mindanao, a program made possible with the generous support of the American People through the USAID.

Mga Magandang Daigdig Ng Ating Mga Katutubong Kapatid

Session Guide Blg. 1

I. MGA LAYUNIN:

1. Nakikilala ang ating mga kapatid na katutubo
2. Nailalarawan ng mga katangian at mga gawaing pangkultura ng mga katutubo
3. Napaghahambing ang kanilang mga katangian at mga gawaing pangkultura
4. Naipapakita ang paggalang sa kanilang kultura at mga paniniwala

II. PAKSA:

- A. Aralin 1: Kilalanin Natin ang Ating mga Kapatid na Katutubo, pp. 4-17

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay:

Wastong Pakikitungo sa Kapwa
Pagiging Malikhain
Pakikipagtalastasan

- B. Kagamitan:

Mga Mga Larawan ng Katutubong Pilipino
Plaskards, Pentel pen, Tsart

III. PAMARAAN:

A. Panimulang Gawain

Pagganyak

Magpakita ng mga larawan ng iba't ibang katutubong Pilipino (Igorot, Agta, Manobo, Tiruray, B'laan, at iba pa).

Itanong: Alin sa mga nakalarawan ang kilala nyo? Kunin at iharap ang larawan sa klase. Sabihin kung ano ang nalalaman mo tungkol sa kanila.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Sabihin:

Pag-aaralan natin ang ibat ibang katutubong Pilipino. Papangkatin ko kayo sa tatlo. Ganito ang tuntunin ng laro:

- Bawat pangkat ay magpaparamihan ng tala ng nalalaman sa bawat katutubo. Isulat sa mga pira-pirasong kartolina.
- Pagkatapos ng 5 minuto, idikit sa pisara ang kartolinang sinulatan.
- Babasahin ang mga nakatala at titingnan kung tama o mali.
- Mananalò ang may pinakamaraming tamang Impormasyon. Ipabasa ang modyul nang pangkatan at pasagutan ang tanong sa ibaba.

Pangkat 1: pahina 5-7

Pangkat 2: pahina 11-12

Pangkat 3: pahina 13-15

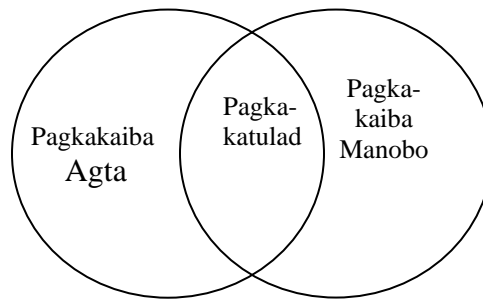
Mga tanong:

1. Anu-ano ang mga katangiang pisikal ng mga katutubo?
2. Saan-saan sila nakatira?
3. Anu-ano ang kanilang mga gawaing pang-agrikultura?
4. Ipakita ang mga natatanging gawain at kaugalian ng mga ito.

2. Pagtatalakayan

- Bawat pangkat ay magbibigay ng kanilang ulat na may kasamang pagpapakita o simulation.
- Sasagutin muna nila ang mga tanong para sa kanilang pangkat.
- Pagkatapos ng pagsagot sa mga tanong, isa sa mga kasapi ay magbabasa ng tungkol sa mga katangian at gawain ng mga katutubo habang ang ibang kasapi ay magpapakita nito sa klase.

- Habang nagbibigay ng ulat ang bawat kasapi, ang bawat pangkat ay taimtim na makikinig at magtatala ng mga mahahalagang katangian ng lahat mga katutubo.
- Ang bawat pangkat ay pipili ng dalawang tribong etniko na tinalakay at paghahambingin ang mga ito sa tulong ng Venn Diagram sa ibaba.

Pagkatapos ng talakayan, muling balikan ang talaan ng bawat pangkat na nakasabit sa pisara. Iwawasto ng buong klase sa pamamatuubay ng facilitator ang unang talaan ng bawat pangkat ayon sa kinalabasan ng talakayan. Ang pangkat na may maraming tamang sagot ang panalo.

3. Paglalahat

- Paupuin nang pabilog ang mga mag-aaral. Muling babalikan ang kanilang ginawang talaan at susuriin. Pagkatapos ay sasagutin ang mga sumusunod na tanong:
 1. May pagkakatulad ba o pagkakaiba ang mga ito?
 2. Saan sila nagkakaiba? Saan sila nagkakatulad?

4. Pagpapahalaga

- Ipabasa sa mga mag-aaral ang tula na nasa pahina 16 ng modyul. Pagkatapos basahin ay sasagutin ng mga mag-aaral ang mga tanong :
 1. Sino ang kinikilala sa tulang ito?
 2. Para sa iyo, bakit mahalagang malaman at igalang ang mga katangian at mga gawaing pang-agrikultura ng mga katutubo?

- Batay sa tula, ano ang dapat nating maging mithiin?

5. Paglalapat

- Hatiin ang mga mag-aaral sa tatlong pangkat. Papag-isipin sila ng paraan kung papaano nila maipakita ang paggalang sa kanilang mga kapatid na katutubo.

Halimbawa:

Isang araw, naglalakad ka sa daan. Nakita mo ang isang matandang B'laan. Nahihirapan siya sa pagtawid sa daan dahil sa maraming sasakyan. Siya ay pagod na pagod at halatang uhaw na uhaw dahil sa malayong pinanggalingan. Bitbit ng matanda ang malaking bag. Ano ang gagawin mo?

IV. PAGTATAYA

A. Sa talaan, nasa unang hanay ang mga pangalan ng mga katutubo. Sa ibang mga hanay ay ang kanilang kaugalian, katangian, o kabuhayan. Lagyan ng tsek (/) ang katangian o kaugalian kung sa palagay mo ay mayroon nito ang tribo.

Mga Katutubo	Pagkakaingin/ Pagsasaka	Pangangaso/ Pangingisda	Nagtatatu ng kanilang katawan	Makukulay ang kasuotan
Kalinga				
Manobo				
Tiruray				
T'boli				
B'laan				
Badjao				
Maranao				
Tausug				

B. Punan ang talaan ng mga katutubong tumutugon sa mga sumusunod na katangian o gawaing pang-agrikultura.

Mga Katutubong Nagkakaingin	Mga Katutubong Nangingisda	Mga Katutubong Nagtatatu ng kanilang katawan	Mga Katutubong Nagsusuot ng Makukulay na kasuotan

C. Ipaliliwanag ng mga mag-aaral kung papaano nila maipakikita ang paggalang sa mga paniniwala at kultura ng ating mga katutubo.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

Sabihin:

- Sa lahat ng mga katutubong napag-aralan mo, alin sa mga ito ang nagustuhan mo? Bakit?
- Iguhit ang kanilang anyo, kasuotan at mga bagay na may kaugnayan sa kanila, gaya ng instrumentong pangmusika, kagamitang pang-agrikultura at sa pangingisda, atbp.
- Magsaliksik din tungkol sa kanilang mga awit, sayaw at kuwentong bayan.
- Magbigay ng tig-iisang halimbawa. Ilagay sa album ang lahat ng natipong impormasyon ukol sa napili mong pangkat ng katutubo.

Mga Magandang Daigdig Ng Ating Mga Katutubong Kapatid

Session Guide Blg. 2

I. MGA LAYUNIN:

1. Natutukoy ang mga katutubong awit, sayaw, instrumentong pangmusika at kuwentong bayan ng mga katutubong Pilipino.
2. Nagagamit sa pang-araw-araw na pakikipag-ugnayan sa mga tao ang impormasyong nalalaman.
3. Napahahalagahan ang mga katutubong sayaw, awit at kuwentong bayan.

II. PAKSA

- a. Aralin 2 : Maglakbay Diwa Tayo, pp. 4-17

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay:

Pansariling Kamalayan
Pakikipag-ugnayan sa Kapwa
Pakikipagkapwa Tao
Pagbuo ng Desisyon
Malikhaing Pag-iisip

- b. Kagamitan: Mga Larawan ng Katutubong Pilipino
Tunay na mga Instrumentong sa Awit at Sayaw
Plaskards, Pentel pen, Tsart

III. PAMARAAN:

A. Panimulang Gawain

1. Balik-aral

- Ang guro ay gagawa ng mga tanong na ilalagay sa kahon. Ang mga mag-aaral ay bubunot ng isang tanong na sasagutin. Halimbawa ng mga tanong:
 1. Sinu-sino ang mga katutubong Pilipino?
 2. Ano ang gawaing pang-agrikultura ng mga B'laan?
 3. Saan nakatira ang mga Maranao?
 4. Ano ang katangiang pisikal ng Tiruray?
 5. Ano ang isinusuot ng mga T'boli?

- Itatala ng guro ang bilang ng tamang sagot ng mga mag-aaral. Ang may pinakamaraming sagot ang panalo.

2. Pagganyak

- Ihandang mga mag-aaral sa pakikinig sa tugtugin at panunuod ng sayaw.
- Iparinig ang iba't ibang mga tugtugin para sa katutubo at modernong sayaw.
- Pasayawin ang mga mag-aaral sa tunog ayon sa ritmo ng tugtog.
- Pasagutan sa mga mag-aaral ang mga sumusunod na tanong:

1. Alin ang mga modernong tugtog?

2. Alin ang mga katutubong sayaw?

3. Ano ang naramdaman ninyo habang

sumasayaw?

- Patugtugin muli ang *tape* at isa-isang tukuyin ng mga mag-aaral ang katutubo at modernong sayaw.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Sabihin:

Sa pamumuhay ng ating mga kapatid na tutubo, gumaganap ng mahalagang ahagi ang awit, ayaw, at kuwentong bayan. May mga awit at sayaw sila para sa lahat ng okasyon, sa pagdadalamhati sa namatay, pagdiriwang sa kapanganakan, tataboy sa masamang ispiritu, at mga kuwentong bayan.

- Hatiin ang klase sa tatlong pangkat at bigyan ng babasahin na galing sa modyul. Ang unang pangkat ay bigyan ng babasahin tungkol sa mga awit ng katutubo. Ang ikalawang pangkat ay bigyan ng babasahin tungkol sa sayaw at ang ikatlong pangkat

ay bigyan ng babasahin tungkol sa mga kuwentong bayan.

- Ipasulat sa bawat pangkat ang mga natuklasan nila sa kanilang mga binasa sa talaan. (Ganito ang ayos ng talaan)

Talaan ng Unang Pangkat

Mga Katutubo	Pangalan ng Awit	Maikling Paglalarawan

Talaan ng Ikalawang Pangkat

Mga Katutubo	Pangalan ng Sayaw	Maikling Paglalarawan

Talaan ng Ikatatlong Pangkat

Mga Katutubo	Pamagat ng Kuwentong Bayan	Maikling Paglalarawan

2. Pagtatalakayan

- Hilingin na magpasahan ng talaan ang tatlong pangkat. Ipasuri sa bawat pangkat ang mga talaan na magiging batayan sa talakayan.

- Bawat mag-aaral ay magbubuo ng tatlong tanong tungkol sa awit, sayaw at kuwentong bayan.
- Magpapatugtog ang guro ng katutubong sayaw at ang mag-aaral ay sasabay sa tugtog ayon sa ritmo.
- Pagtigil ng tugtog, ang mga mag-aaral ay magsasagawa ng tanong at sagot gamit ang kanilang naihandang tanong. Kung hindi alam ng kapareha niya ang sagot ay tuturuan niya ito. Pagkatapos ay hahanap na naman sila ng kanilang kapareha.
- Uulitin ang gawaing ito hanggang ang lahat ng tanong na naihanda ng mga mag-aaral ay maubos.

3. Paglalahat

- Hatiin ang mga mag-aaral sa dalawang pangkat na maghahalili sa pagtatanungan at pag-uulat.

Mga tanong:

1. Paano ipinapakita ng mga katutubo ang kanilang damdamin, diwa, kaugalian at kultura?
 2. Magkakatulad ba ang kanilang pamamaraan?
- Ipabasa ang kanilang natuklasan. Itala ang mga sagot at gumawa ng paglalahat tulad nito.

Ipinapakita ng mga katutubong Pilipino ang kanilang damdamin, diwa, kaugalian at kultura sa pamamagitan ng iba't ibang sayaw, awit, at mga kuwentong bayan

4. Pagpapahalaga:

Magbigay ng sitwasyon:

Ikaw ay napadaan sa plaza, nakita mo na mayroong palabas ng mga katutubong sayaw ang mga iba't ibang katutubo. Ang mga taong nanunuod ay maingay, magulo at nagtatawanan sa kanilang ayos.

Lagyan ng tsek ang angkop na hanay kung tama o mali ang ipinakita ng tao.	Tama	Mali
1. Ang mga tao ay pumapalakpak sa mga katutubo.		
2. Kinukutya ng mga tao ang mga katutubo.		
3. Nasiyahan ang mga manunuod sa palabas		
4. Nakinig nang maayos ang mga tao.		
5. Nagkukwentuhan at nag-iingay ang mga tao.		

5. Paglalapat

- Ipabasa ang sitwasyon. Ipahayag sa mag-aaral kung ano ang kanilang gustong gawin at bakit. Paghandain sila ng plano ng isang palatuntunan.
- Ipagdiriwang ng inyong barangay ang kapistahan. Magkakaroon ng paligsahan sa katutubong awit, sayaw at pagsasadula ng kuwentong bayan. Lahat ng mga kabataan ay dapat na sumali.

IV. PAGTATAYA

Bawat pangkat ay pipili at magpapalabas ng isang katutubong sayaw, awit o kuwentong bayan. Bigyan ng kaukulang marka ang bawat palabas sa pamamagitan ng rubric na ito.

Puntos	Pamantayan sa palabas
5	Maganda at maayos ang palabas
5	Lahat ng mga kasapi sa pangkat ay sumali
5	Nasunod ang wastong pamantayan sa palabas ayon sa natutunan
15	Kabuuan

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Hanapin ang mga datos na hinihingi sa talaan sa ibaba.

Pangalan ng tribo	Lokasyon	Kasuotan	Gawaing pangkultura	Intrumentong pangmusika
1.				

2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				

2. Pagawin ang mag-aaral ng isang palatuntunang pambarangay na may ga bilang na katutubong sayaw, awit, pagsasadula ng kuwentong bayan, atbp.